

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

Als we het nu eens helemaal omkeren?

Geplaatst op 12 augustus 2021

Op 21 april 2021 kwam het Actieteam 'Zorg voor (samen)leven' (voorheen 'Betrekken van de omgeving bij het huis') digitaal bij elkaar. Het thema: **Het (wenkend) perspectief voor verpleeghuiszorg na 2030**. Als we uitgaan van de visie binnen de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg, wat betekent dit voor onze manier van bouwen en organiseren? Zien we dan meer leefgemeenschappen voor ons? Met groeiende informele

ondersteuning en zorg? Hoe kan dit eruit zien?

Grote voorziene problemen voor de toekomst van de verpleeghuiszorg domineren nogal eens de gesprekken. Capaciteitstekort, arbeidsmarktprobleem, financiële schaarste... kunnen we vanuit onze ervaringen hier ook anders naar kijken? De bijeenkomst startte met drie korte inleidingen.

Warme plek thuis

Hans van Amstel, bestuurder bij WarmThuis, vertelt dat het bij WarmThuis lukt om als bewoners, naasten en medewerkers samen te zorgen voor fijne, liefdevolle dagen. Er staan 200 mensen op de wachtlijst, het is onmogelijk om hen binnen afzienbare tijd een plek te bieden. Vandaar dat de vraag opkwam: is het mogelijk deze mensen ook thuis een fijne dag te bieden en hoe doe je dit dan?

Dit zijn de uitgangspunten voor WarmThuis: 'Dementie is een verschrikkelijke ziekte. Er is niets aan te doen, maar je kunt er 'het beste' van maken. Ieder mens met dementie kan tot zijn dood een fijn leven hebben, dat zien we bij WarmThuis. Mensen met dementie en hun naasten zijn niet alleen maar kwetsbaar, zij zijn ook krachtige, creatieve mensen'.

'We hebben met 50 mensen op de wachtlijst contact gezocht en zijn met 10 mensen met dementie en/of hun naasten in gesprek gegaan. Wat bleek: iedereen heeft vanuit zijn eigen leven kennis en interesses.

Zoals belangstelling voor tuinieren, dieren of literatuur. Verbindingen waren snel gelegd: wie kan helpen om iets mogelijk te maken? Zo kunnen we ook zorgen voor een 'Warme plek thuis'.

Leven in de eigen gemeenschap

Rob Keijzer, voormalig bestuurder en momenteel adviseur van ['t Zorghuus](#), vertelt dat in het huis 16 mensen met dementie wonen en 8 mensen met een of meerdere beperkingen. 't Zorghuus is een initiatief van het dorp, het bestuur wordt gevormd door vertegenwoordigers van het dorp. De zorg wordt verleend door professionals. Het begrip 'verpleeghuiszorg' is voor ons vreemd, maar we hebben er geen ander begrip voor.

Uitgangspunt is dat de zorg voor mensen die hierop aangewezen zijn onderdeel is van leven. Van het leven in de eigen gemeenschap. De eigen omgeving, naasten en mensen uit de eigen buurt, is verantwoordelijk voor de organisatie van de zorg en professionals ondersteunen dit. Het antwoord op worstelen met zorg is wortelen (in de omgeving).

Een voorbeeld is de manier waarop we zijn omgegaan met de coronamaatregelen. Dit vroeg gesprekken tussen naasten, professionals en bestuur om tot gezamenlijke besluiten te komen. Dit vraagt natuurlijk veel tijd en aandacht, maar levert solidariteit en cohesie op. En geen verzet tegen de maatregelen.'

Anders kijken naar wonen en zorg

Marthijn Laterveer, coördinator [LOC Waardevolle zorg](#) en initiatiefnemer van de beweging Radicale vernieuwing zorg, vertelt dat hij in gesprek is geraakt met [Jord Neuteboom](#), transitie-deskundige. Dit heeft geleid tot een idee om anders te gaan kijken naar wonen en zorg in een aantal proeftuinen in het land. Denken vanuit lokale gemeenschappen in plaats van vanuit instituten. 'Zou het mogelijk zijn om wonen, werken, zorg, onderwijs, duurzaamheid aan elkaar te verbinden? Jong en oud, gezond en met beperkingen? Denken vanuit kracht en mogelijkheden, ook van mensen met dementie. Die ook van betekenis kunnen blijven voor anderen. We zijn met VWS in gesprek om na te gaan of het ministerie dit initiatief inhoudelijk en financieel wil gaan ondersteunen'.

Iedereen kan zich waardevol voelen

Daphne Mensink, coördinator Radicale vernieuwing bij [Sensire](#), vertelt over het initiatief dat zij circa 10 jaar geleden heeft genomen om [DemenTalent](#) op te zetten: zorgen dat iedereen zich waardevol kan blijven voelen door de eigen ervaringen, interesses en kracht in te zetten. En over een actueel voorbeeld van een mevrouw die actief vrijwilliger was op de paardenmanege en dit van de ene op de andere dag niet meer was, na verhuizing naar het verpleeghuis. Want wie is dan verantwoordelijk als deze mevrouw bijvoorbeeld een trap van een paard krijgt. Het is intrigerend wat een deur van een verpleeghuis met mensen doet. Hoe ga je de omgeving zo inrichten, dat mensen zich uitgenodigd voelen actief te blijven in de dingen die zij willen en kunnen doen?

In gesprek

Rob Keijzer reageert: 'De mensen met beperkingen in 't Zorghuus gaan dagelijks de deur uit, bijvoorbeeld voor een vorm van dagbesteding. Hier wordt niet aan gedacht bij mensen met dementie, er gaat niemand met een lunchtrommel de deur uit'.

Is het een sociologisch vraagstuk? De verhouding tussen persoonsgerichte aandacht en zorg en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Waarbij je met elkaar uitzoekt wie wat kan bijdragen en wie welke stem kan hebben. De uitdaging van nu is uit te gaan van het gegeven dat ieder mens anders is, met andere mogelijkheden, belangstelling en behoeften. En te zoeken naar het herstellen van verbindingen of zoeken naar nieuwe verbindingen met elkaar. Op een slimme, creatieve manier. Want mensen zijn anders, maar ook dorpen en stadswijken.

Dit vraagt initiatief. Dit vraagt om mensen die hier hun schouders onder zetten. Vanuit de visie dat ieder mens van waarde is voor zichzelf en voor anderen. En vanuit een visie op samenleven. Waarbij zorg wordt betrokken, waar nodig. Niet andersom. Dat de zorg, die je nodig hebt, alles domineert. Het gaat niet om 'welzijn en zorg', het gaat om leven!

Het gaat om leven!

En dat vraagt van alle betrokkenen te kijken naar mogelijkheden, in plaats van onmogelijkheden. De beeldvorming over samenleven, samen met mensen met ziekten zoals dementie of mensen met beperkingen, moet echt anders.

Het vraagt van gemeenten en zorgverzekeraars e.d. om belemmeringen te willen wegnemen, te willen helpen. Dit vraagt om het initiatief bij burgers te laten. Niet andersom: dat burgers mogen participeren. De onderstroom in de samenleving laat deze behoefte zien. Vanuit de beweging Radicale vernieuwing willen we ons inzetten voor deze ontwikkeling, met gedreven mensen die zich hiervoor willen inzetten.

Proeftuinen

De proeftuinen, waar LOC het initiatief voor wil nemen, zullen gedragen gaan worden door de mensen in de gemeenschappen zelf. En iedere gemeenschap ziet er daardoor anders uit.

'Betrekken van de zorg bij het (samen)leven'!

De titel en doel van dit actieteam was: 'Betrekken van de omgeving bij het huis'. Maar de conclusie van vandaag is een andere. We willen niet uitgaan van de zorg, die iemand op een bepaald moment nodig heeft. We willen uitgaan van het leven! Een meer logische titel en doel van dit actieteam is: 'Zorg voor (samen)leven'!

Door dit als uitgangspunt te nemen én door initiatieven te nemen die hierop gebaseerd zijn, kan de verpleeghuiszorg er totaal anders uit gaan zien.

Volgende bijeenkomst: actie!

De trekkers van het actieteam komen in september bijeen om een of meerdere sessies voor de [Landelijke inspiratiedag](#)

voor te bereiden. Het thema van de inspiratiedag is “Samen doorbreken we muren” en dat is precies wat dit actieteam wil bereiken, vandaag, morgen en elke dag daarna! Het doel van de sessie(s) zal daarom ook zijn: aanzetten tot actie! Welke experimenten lopen er, met welke uitdagingen en hoe kan je zelf overgaan tot actie?

Interesse om mee te doen of heb je vragen? Stuur een e-mail naar radicalevernieuwing@loc.nl

Meer lezen?

- Hans van Amstel komt uitgebreid aan het woord in [Zicht op vernieuwing 1](#).
 - In [Zicht op vernieuwing 2](#) vertelt voormalig huisarts Rob Keijzer, die sinds de oprichting van 't Zorghuus op vrijwillige basis voorzitter is van het bestuur, al wat er nodig is om vrijwilligers bij de zorg betrokken te houden.
 - De video van Ludo Glimmerveen is te bekijken op YouTube: [Burgerparticipatie in de zorg](#)
 - In de publicatie [Zicht op vernieuwing 4](#) tref je het artikel [Ervaringen uit 2020](#).
 - Ook sluit de inspiratiebijeenkomst [“Waar zijn wij nou helemaal mee bezig?”](#) aan op de visie en missie van dit actieteam.
-

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Beweging verbreden en verdiepen](#), [Samenwerken vanuit een gedeelde visie](#), [Betrekken directe omgeving](#), [Betrokkenen binnen zorgorganisaties](#), [Ervaringen van bewoners, naasten en medewerkers](#)

Trefwoorden: ['t Zorghuus](#), [Bestuurders](#), [Bewoners](#), [Buurtbewoners](#), [mijzo](#), [Sensire](#), [Van regels naar relaties](#), [Vrijwilligers](#), [WarmThuis](#)